

Nunatta nunatut nunarsuarmioqataasutut qanoq inissisimanagera qanorlu nunani allani nunallu tamalaat akornanni sorsunnerit pisullu allat pequtugalugit inuttut ajunaarnersuaqartillugu nunatta qanoq pisarnissaa, nunallu tamalaat akornanni ikiuniarnerit qimaasunillu tiguserit nunanit tamalaanit peqataaffigineqartillugit nunatta qanoq inissisimanissaa pillugu Inatsisartuni oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsiartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Nunarsuatsinni pissutsit takutippaat nunat naalagaaffiillu innuttarpassui nunat killegarfii akimorlugit nunasiortorsimasut, inuiaat assigiinngitsut akulerussimasugut, tamattalu naligiilluta inuinnaassuseqartut. Assigiinngissuteqartugut tamatta inuinnaassusitta assigiissuseqartippaatigut. Inuinnaassusitta assigiinngissuserput aporfiginagu katersuuffissaqartippaatigut.

Inuppassuaqarpoq eqqarsartartunik avissaartuutitsineq aqqutigalugu inuit allat inuiaallu allat uatsinniit nalikinnerulersissagivut. Maani nunarsuatsinni inuit tamarmik assigiimmik naleqarput, assigiimmik ataqqinassuseqarput,- aamma maani kalaallit nunatsinni.

Tamatta atorfissaqaratta aamma tamatta inuiaqatigiinni kalaallini inissaqartitaasariaqarpugut. Inuiaat anersaakkut kinaassutsimikkullu sanngisuut tassaasariaqarput inuiaat kalaallit. Inuiaat immikkoortitsisuunngitsut, oqaluttuarisaanerminnik kulturiminnik ilisimaarinnillutik naleqartitaminnik eriaqinnittut. Ammip qalipaataa, oqaatsit upperisaq assigiinngissutsilluunniit allat tunngavigalugit immikkoortitaanata inooqatigiinneq nukittorsartuassavarput. Tamatta nunarsuarmioqatigiippugut.

Inuit Ataqatigiit Kattuffipput naalackersuinikkut saamerliusoq, nunarsuarmioqataanermik naleqartitsisoq inuiaqatigiit kalaallit nunaminni imminnut mattunnatik nunarsuup sinneranut appakaallutik sunniuteqarnerulernissaannik anguniagaqarpoq. Kiffaanngissuseq namminiilivinnissarlu, inuiaat allat, nunallu allat mattullugit anguneqarsinnaangillat.

Nunatsinni inuit isumassoqatigiinnermikkut siuarsaaqatigiinnerattuulli pingaartittariaqarparput, nunarsuatsinni nunat aamma naalagaaffiit innuttaasalu sorsunnerat, pissaaneqarniunnerallu imaannangitsuusut akiortuarneqarnissaannik isuma nukittorsarluartariaqarparput.

Sorsunneq aammalu sorsunnermut atorulersuutunik sakkussiornermut nunatta inuisalu ingalassimanerpaaffissaminiitinneqarnissaat Inuit Ataqatigiit sakkortunerpaamik timitalersortuassavarput. Soorlu taamaaliortugut Uran aamma aatsitassat qinngornernik ulorianartunik akullit eqqarsaatigalugit. Aatsitassat qinngornernik ulorianartunik akullit niuerutigineqarneranni pinerliinari neq aningaasarpasuit atorlugit, pissaanerlu nukigalugu iluatsitaarniarneqarmata kukkuallannerit tamarmik nunatsinnut inuinullu kingunerlussinnaammata naalackersuisunit uran pillugu sulinerat unitsilluinnarneqartariaqartoq inassutigeqqissavarput.

Nuannaarutissaavoq nunarput nunarsuarmi sunniuteqarneruleriartuinnarmat. Ukiuni ingerlanerini politikikkut eqqarsartaatsikkullu ineriartornitta ersersippaa inuiattut nunarsuarmioqataanerput annertusarumagipput. Sunniuteqaqataalluta peqataalluta apeqqutillu pineqartut nunarsuatsinni ataatsimooruttariaqartut eqqartorneqarnissaat ikummarissiarporpoq. Nunatsinni taamaattariaqarpugut. Isiginnaaginnassanngilagut inuiaat allat nunarsuarmioqativut ikioqatigiittarnerat akuuffigisariaqarpagut. Inuttut oqartussaaqataaneq naleqartikkutsigu,

aamma inuit pisinnaatitaaffiik illersuinissaq isumaqartikkutsigu, taava aamma uagut inuiattut iliuuseqataasariaqarpugut pisinnaaffitsinni.

Inuit Ataqtigiit nuannaarutigaarput naalakkersuisut nunatta nunarsuarmioqataasutut iliuuseqartarnissaa siunertaralugu naalakkersuinikkut iliuusissanik piareersaataasunik ingerlataqarmata. Tassami pisut nunarsuatsinni imaannaanngaat ikioqatigiittariaqarpugullu, aamma ajunaarnersuaqartillugu inuit qimaasut eqqarsaatigalugit. Inuiaqatigiinni uatsinni ersinarunnaartariaqarpoq oqaaseq "qimaasut" eqqartussallutigu. Akisussaaffimmik tiguisariaqarpugut suleqataalluta. Allatut ajornaqaaq nikussaartariaqarpugut oqallisigalugulu inuiaqatigiittut qanoq ikiuussinnaanerluta. Inoqatinut ajornartorsiortunut tamanut aamma uagut nunatsinni akisussaaffeqaratta peqataasariaqarpugut.

Nunarsuarmioqataanerli qimaasut kisiisa tunngavigalugit uuttortarneqarsinnaanngilaq. Aamma silap pissusaata allanngoriartornera pillugu suliniutit, nunarsuattalu mingutsinneqarnera annikillisinnaarlugu nunat tamalaat akornanni suliniutit,- minnerunngitsumillu aatsitassarsiornikkut nunarsuup inuisa inuuniarnermikkut pisariaqartitaat niuernikkut ukkanneqartut allarpassuillu pillugit politikkikkut nunatta iliuuseqarniarnera uissuummissutissaanngilaq.

Kalaallit Nunaat nunarsuarmi nunat inoqqaavinuinnaanngitsoq kisianni aamma naalagaaffinnut minnerusunut namminersulerusuttunullu maligassiuilluarluni naalakkersuinikkut ingerlatsivoq. Nunatut inuiattullu nunarsuarmioqataaneramik pingaartitsinitta qaammaasatigut siuarsarnissatsinnullu periarfissanik nutaanik periarfissaqalersittarpaatigut. Siuarsarpaatigut nunallu ineriartortut iluatsissimasaannik ilisimasaqalersillutalu anguniagassaqalersippaatigut. Nunarsuarmioqataaneq nunatta inuisalu nunarsuup sinneranut namminiilivinnissaminnullu matuersaatigissavaat naalakkersuinikkut timalersugassaq.

Pingaarteqaqaq nunatta inui naalakkersuinikkut ingerlatanut tunuliaqutaanissaat. Inuiaat nunatsinni nunat allat innuttaqqortussusaannut sanilliulluta amerlanngeqaagut. Inuiaat kalaallit nunatsinniittut amerlannginnatta illersortituaraarput inatsisitigut immitsinnut illersussalluta. Tamanna nukiusaaq inuiattut naleqartitatta kulturittalu attattuarnissaannut. Taamaamat aamma pingaarteqarpoq naleqartitat inatsisiliornikkut illersorneqarnissaat, soorlu inuiattut immikkuullarissusitta, oqaatsitta allarpassuillu naleqartitatta tammatsaalillugillu sunneruminaallisarnissaannut iliuuseqassalluta.

Paaseqatigiinneq annertunerulissappat aamma meeqqat inuusuttuaqqallu nunatsinni amerlavallaat ajornartorsiuteqarlutik peroriartortut aaqqissuussivigisariaqarpagut ersarinnerusumik. Amerlavallaat ajornartorsiuteqartumik atuartuupput, atuartitaanerlu siuarsartariaqavippoq, kiisalu inuusuttut ilinniarninnut ingerlanatik uniinnartartut amerlavallaaqqaat. Inuiaqatigiinni inuit naligiinnginnerujussuat pillugu atugarissaarnerulernissamullu iliuusissat ersarissut takussutissisariaqarput naalakkersuinikkut suliat nunatta avataanut sammiinnaratik aamma nunap inuisa ajornartorsiutaannik salliutitsineramik tunngaveqarlutik akulerutsitsinissamut paaseqatigiiffissanik pilersitsisoqassasoq.

Naggataatigut Inuit Ataqtigiit sinnerlugit erseqqissassavarput naammagisimaaratsigu naalakkersuisut nunarput sinnerlugu naalakkersuinikkut inerisaaneq nangimmassuk aamma nunarsuarmioqataaneq pillugu suliat eqqarsaatigalugit. Naak pineqartut ilaanni isummavut "qungujoruuppallaartanngikkaluartut" nunatta inuisalu pitsaasumik alloriarfissinnissaat siunertaajuarpoq. Neriutigaarpullu suleqatigiinneq ammasoq siunissami aamma annertusarlugu ingerlatsisoqarumaartoq.

Nunarsuarmioqatitta takusariaqarpaat aamma Kalaallit Nunaat nunatut ineriartortutut pisussaaffeqarluni nunarsuatsinni iliuuseqataasooq, suleqataasooq aamma piuumassuseqartugut nunarsuarmi inuunerissaarfiunerusumik pilersitseqataanissatsinnut. Tamanna qulakkeerumallutigu oqallisissiamik siunnersuuteqartoq Sara Olsvig Inuit Ataqtigiit qutsavigalugu Inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuutaa ilalerparput. Neriulluta naalakkersuisut aamma suliat annertuut ingerlanneqarnerini Inatsisartunut ilaasortat peqataatilluarlugit ataatsimoorussamik suleqatigiiffissaqartitsiumaartut.